

Investavimo apžvalga

2009 m. sausis Nr. 1 (31)

Investicijos į infrastruktūrą – saugi užuovėja ekonomikų augimo sulėtėjimo metu

Šių dienų investuotojai sunkiai suranda užuovėją pelningoms investicinėms idėjoms. Tačiau net ir tokiu sudėtingu metu keletą jų galima rasti. Investicijos į infrastruktūrą yra viena iš jų.

Investicijos į infrastruktūrą gali būti dvejopos:

1. Investicijos į apčiuopiamos „fizinės“ infrastruktūros elementus: elektros tiekimą, statybas, transportavimą.
2. Investicijos į neapčiuopiamos infrastruktūros elementus: sveikatos apsaugą, mokslą ir švietimą, finansų ir verslo sektorius, technologijas.

Kodėl šiuo metu tokio pobūdžio investicijos yra patrauklios?

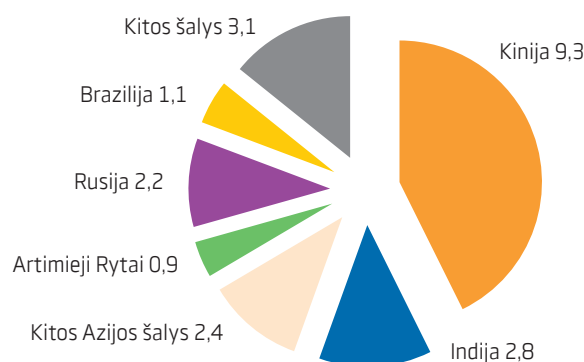
1. Šalių (ypač besivystančių) vyriausybės prioritetai
Vis daugiau besivystančių šalių pripažįsta, kad siekiant skatinti vidaus vartojimą, žmonių įdarbinimą (norint išvengti socialinių neramumų) yra privalu investuoti į infrastruktūrą. Kinija, Brazilija, Rusija, kitos šalys neseniai pranešė apie nemažą paramą infrastruktūrai plėtoti.
2. Geresnė besivystančių šalių finansinė situacija, perversiai
Azija, Lotynų Amerika, galbūt ir Rusija pozicionuojamos kur kas geriau nei dauguma pasaulio šalių. Šalių einamosios sąskaitos, užsienio valiutų rezervų, prekybos perversiai suteikia galimybę šalims išlaikyti infrastruktūros srityje.
3. Augantis konkurencingumas
Daugumos besivystančių šalių valiutos pastaraisiais metais turėjo tendenciją stiprėti ir tikėtina, kad 2009 m. toliau stiprės. Brangesnės valiutos brangino ir prekes, o tai atitinkamai sukūrė poreikį didinti efektyvumą bei sukurti pridėtinę vertę.
4. Poreikių augimas
Gyvenimo kokybės augimas, didesni atlyginimai skatina pereiti nuo pagrindinių poreikių tenkinimo iki poreikių ne pirmo būtinumo vartojimo prekėms tenkinimo.
5. Globalizacija
Vykstant globalizacijai, siekiant efektyviau bendradarbiauti, infrastruktūros tobulinimas yra būtinas.

Investicijos į infrastruktūrą atneša didelę ekonomikos augimo naudą. Kelių, geležinkelio, oro uostų statyba sukuria darbo vietas, skatina eksportą. Švarus vanduo ir geros sanitarinės sąlygos gerina žmonių gyvenimo sąlygas ir didina darbo našumą. Investicijos į mokslą ir švietimą bei technologijas taip pat ženkliai koreliuoja su BVP augimu. Pasaulio Banko analizės parodo, jog 1% investicijų į infrastruktūrą padidėjimas, padidina šalies BVP 1%. Kitos studijos aiškina, jog greitesnį Azijos ekonomikų augimą didele dalimi lėmė tai, kad pastarasis regionas investavo į infrastruktūrą kur kas daugiau nei Lotynų Amerika. Įvairių ekonomistų, Nobelio laureatų (R. Solow, R. Lucas, R. Barro, kt.) analizės taip pat patvirtina, kad investicijos į infrastruktūrą, ypač neapčiuopiamąją, sparčiausiai padeda besivystančioms šalims pasivyti išsivysčiusias.

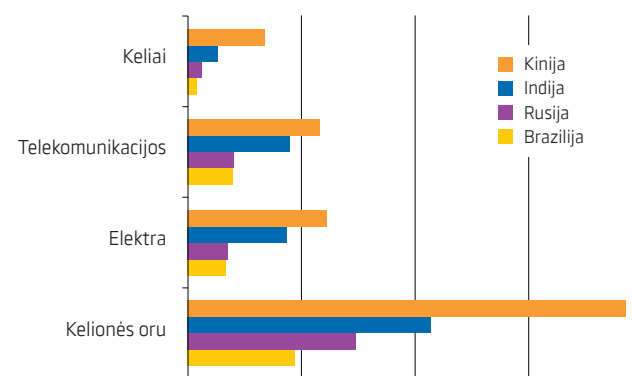
Kiti analitikai teigia, jog išlaidos infrastruktūrai nėra tik ekonominį augimą skatinantis reiškinys, bet ir ekonominio augimo pasekmė. Žmonėms tampant turtingesniems, daugiau jų gyvena miestuose, pageidauja elektros, transporto ir geresnių sanitarinių sąlygų. Urbanizacija labiau-

siai įtaką daro elektros paklausai. „Goldman Sachs“ atliktoje analizėje matyti, kad gyventojų skaičiaus padidėjimas 1%, padidina paklausą elektros infrastruktūrai 1.8%. Pajamų žmogui paaugimas 1%, padidina paklausą elektros infrastruktūrai 0.5%. Manoma, kad paklausa elektrai per ateinančių dešimtmetį Kinijoje paaugs 140%, Indijoje – 80%. Kelionės lėktuvais augs sparčiausiai dėl jautrumo pajamų augimui (pajamų augimas 1% pagausina skrydžių 1.4%).

Investicijos į infrastruktūrą besivystančiose šalyse, prognozės 2008-17 m., (trln. USD)

Paklausos infrastruktūrai augimas, 2008-17 m., (%)

Yra manoma, kad iki 2017 metų besivystančios šalys išleis apie 21.7 trilijonų dolerių apčiuopiamos ir neapčiuopiamos infrastruktūros projektams plėtoti (6% BVP – tai dukart daugiau nei išsivysčiusių šalių vidurkis). Pasak banko „HSBC“, investicijos į besivystančių šalių infrastruktūrą šiais metais turėtų išaugti 16%. Vien praėjusių metų pabaigoje Brazilija skyrė 300 mlrd. USD injekciją 4 metų planui modernizuoti šalies kelius, gamyklas ir uostus. Indija skyrė beveik 500 mlrd. USD penkerių metų planui infrastruktūros projektams vystyti. Rusija iki 2030 m. ketina išleisti 500 mlrd. USD geležinkelio statybai. Saudo Arabija ir Jungtiniai Arabų Emyratai 2008 m. teikė didelę svarbą švietimui,

Paveikslų šaltiniai: The Economist, Goldman Sachs

skirdami daugiau nei ketvirtadalį praėjusių metų biudžeto mokslui ir švietimui. Tačiau ne vien besivystančios rinkos yra infrastruktūros projektų varikliai, nes išsivysčiusiems šalims taip pat reikia atnaujinti savo infrastruktūrą. Būsimasis JAV prezidentas B. Obama ketina pasitvirtinti 675 - 775 mlrd. USD infrastruktūros projektams vystyti ir 300 000 darbo vietų sukūrimui. Vien atsižvelgiant į transportavimo sritį išsivysčiusiose šalyse yra manoma, kad iki 2020 m. Europos infrastruktūrai

reikės apie 780 mlrd. USD investicijų. JAV Transporto departamentas planuoja, kad kasmet iki 2020 m. reikės 75 mlrd. USD investicijų, siekiant palaikyti esamų tiltų, automagistralių (nekalbant apie naujus transportavimo ir infrastruktūros projektus) būklę. Galima vardinti ir daugiau panašių praėjusių metų pavyzdžių bei ateities planų. Panašu, kad belieka pasistengti „išskirti“ į šį galimybes pasipelninti traukinį.

Gintarė Matuzaitė

TVF – dievai ar demonai?

TVF yra centrinė pasaulio organizacija, atsakinga už tarptautinį monetarinį bendradarbiavimą. Tai organizacija, kurioje beveik visos pasaulio valstybės dirba kartu, kad būtų užtikrintas bendras gerovės lygis. Tarptautinis valiutos fondas yra atskaitingas šalių narių vyriausybėms, kurių atstovai renkasi kartą per metus ir sprendžia iškilusių klausimų. TVF lėšas, kuriomis disponuoja, surenka iš valstybių narių dažniausiai kvotų pavidalu. Kvota yra proporcinga šalies ekonomikos dydžiui, yra periodiškai peržiūrima ir gali būti paprašyta padidinti, jeigu taip nusprendžia valdytojų taryba.

Trumpi faktai apie TVF:

- Narių skaičius: 185 šalys;
- Darbuotojai: apie 2490 iš 143 valstybių;
- Valdomas turtas: ~\$350 mlrd. USD (2008 05 31);
- Išduotos paskolos (2008 05 31): \$19.4 mlrd. 65 šalims, iš kurių \$6.4 mlrd. 57 šalims lengvatinėmis sąlygomis;
- Konsultacijos: 2008 finansiniais metais konsultuotos 123 šalys, iš kurių 115 savanoriškai atskleidė konsultacijų informaciją.

Pagrindinės TVF pareigos:

- tarptautinio monetarinio bendradarbiavimo skatinimas ir stabilumo užtikrinimas;
- tarptautinės prekybos plėtros ir subalansuoto augimo užtikrinimas bei palaikymas;
- stabilų biržų/atsiskaitymų procesų užtikrinimas;
- pagalba kuriant daugiašalę atsiskaitymų sistemą;
- priėjimo prie fondo resursų užtikrinimas (su atitinkamais saugikliais) šalims narėms, kurios susiduria su sunkumais.

Šiek tiek istorijos

Tarptautinis valiutos fondas, žinomas kaip TVF, buvo sumanytas Jungtinių Tautų konferencijoje, kuri vyko Bretton Woods miestelyje (New Hampshire, JAV) 1944-ųjų liepą. 45 susirinkime dalyvavusios vyriausybės siekė nubrėžti tarptautinio bendradarbiavimo gaires, kurios padėtų išvengti tokių nuosmukių kaip Didžioji Depresija, kuri buvo apėmusi JAV ketvirtajame praėjusio amžiaus dešimtmetyje, bei skleisti ir gerinti pasaulio ekonominę gerovę per tarptautinį monetarinį bendradarbiavimą. Nuo to laiko organizacija smarkiai pasikeitė ir išplėtė savo veiklą iki 185 šalių. Itin smarkus augimas ir veiklos plėtra vyko apie 1960 ir 1990 metus, kai nemažai šalių atgavo nepriklausomybę ir galėjo prisijungti prie organizacijos. Per savo egzistavimą TVF išgyveno ir dalyvavo sprendžiant daugelį stambių krizių: naftos kainų šokas 1970-aisiais, Lotynų Amerikos skolos krizė 1980 metais, 1990 metų Azijos ir Meksikos finansų krizės ar Argentinos bankrotas 2001 metais. Vykdydamas daugelį savo veiklų, Tarptautinis valiutos fondas taip pat prisideda ir prie pasaulinės kovos su skurdu ir bendradarbiauja šioje srityje su Pasaulio banku bei kitomis organizacijomis.

Kuo TVF naudingas šalims narėms?

Pirmiausia fondas seka nacionalinius, regioninius ir pasaulinius ekonominius bei finansinius pokyčius ir pataria šalims narėms, kokių veiksmų jos turėtų imtis, kad geriau prisitaikytų prie pokyčių. Fondas taip pat skolina šalims valiutą, kai joms reikia susitvarkyti su mokėjimų balansu. Be to, TVF teikia ir techninę pagalbą savo kompetencijos ribose – rengia mokymus vyriausybių ar centrinių bankų atstovams. Tuo tarpu prie organizacijos prisijungiančios valstybės įsipareigoja vykdyti tokią politiką, kuria būtų siekiama užtikrinti stabilų augimą bei tinkamą kainų stabilumą, užkirsti kelią nesąžiningam manipuliavimui valiutų kursais. Narės fondui turi nuolat teikti duomenis apie savo ekonomiką ir suprasti, jog jų veikla ir politika tampa stebima pasaulinės bendruomenės.

Kodėl TVF veikla dažnai vertinama prieštaringai?

Seniau TVF parama – kreipimasis dėl jos – buvo vertinama kaip labai siaubingas ir vengtinas dalykas. Atvykdavo šaltakraujiški kostiumuoti pareigūnai, naršydavo po valstybės ataskaitas ir kitus dokumentus, reikalaudavo skausmingų ir griežtų struktūrinių reformų bei fiskalinės

drausmės. Be to, krizės ištiktų šalių vadovai vengdavo kreiptis paramos į fondą, nes matydavo tai kaip savo prastos politikos įrodymo ženklą ir grėsmę netekti populiarumo. Iki šiol diskutuojama, ar fondo instrumentai ir veiklos metodai yra pakankamai efektyvūs kovoti su įvairaus masto krizėmis.

Tačiau fondo kritika dėl jo nepaslinkimo ir perdėto sąlygiškumo pastaruoju metu po truputį tampa nebepagrįsta, nes panašu, kad didelės krizės akivaizdoje TVF nusprendė sušvelninti savo reikalavimus ir geriau anksčiau padėti valstybėms negu vėliau traukti jas iš dar gilesnės duobės. Tokį fondo požiūrį sušvelnėjimą aiškiai parodo Vengrijos, Latvijos ar net Ukrainos pavyzdžiai, kai šalims parama buvo suteikta operatyviai, o anksčiau reikalauotos griežtos reformos ar įsipareigojimai atidėti arba jų atsisakyta. Akivaizdu, jog fondo politika keičiasi ir, esant reikalui, gali būti sušvelninta ar individualiai pritaikyta kiekvienai šaliai. Todėl neverta per daug baimintis tokių pasaulinių organizacijų, ypač nesusipažinus su jų veikla. Juolab, kad jų pagalba gali būti labai reikalinga ir naudinga tuo metu, kai niekas kitas padėti nebegali ar nebenori.

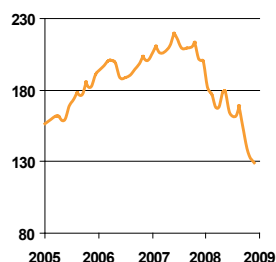
Martynas Žakevičius

Pasaulio rinkų gairės

Pasaulio akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-39.5%	-5.9%	-39.5%	-14.5%

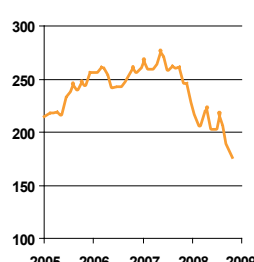

▲ Koordinuoti centrinių bankų veiksmai;
Pasaulyje valstybių gerovės fondų investavimas į akcijas;

▼ Pasaulinė finansų krizė;
Geopolitinė situacija;
Brangus skolinimasis;

JAV akcijų indeksas

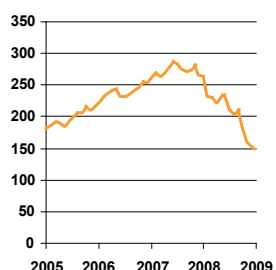
Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-35.8%	-7.6%	-35.8%	-14.9%

▲ Valdžios veiksmai gelbstint finansų sistemą;
Augantis eksportas;
Mažėjančios būsto palūkanos;
Bendras ekonomikos sulėtėjimas ir finansų krizė;
Bloga padėtis NT sektoriuje;
Aukštas ir augantis nedarbas;
Auganti blogų paskolų dalis;
Krentantis verslo ir vartotojų pasitikėjimas;
Silpnas vartojimas;

Europos akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-46.2%	-4.1%	-46.2%	-14.0%

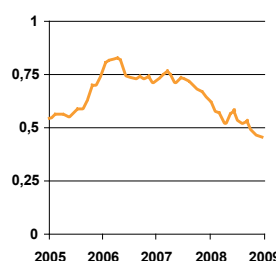

▲ Valdžios veiksmai padėčiai stabilizuoti;

▼ Finansų sistemos krizė;
Mažėjantis verslo ir vartotojų pasitikėjimas;
Pramonės lėtėjimas;
NT krizė;
Pradėjęs augti nedarbas;

Japonijos akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-25.6%	-1.5%	-25.6%	-16.7%

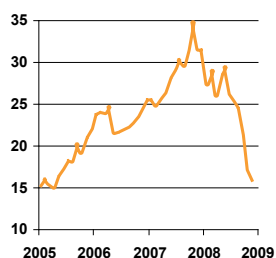

▲ Eksporto diversifikacija;
Atpigusios žaliavos;
Didelis depozitų kiekis bankuose;
Stiprūs bendrovių balansai;

▼ Sąlyginai aukšti P/E;
Krentantis verslo ir vartotojų pasitikėjimas;
Didėjantis bankrotų skaičius;
Lėtėjantis eksportas;

Besivystančių šalių akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-50.5%	-1.5%	-50.5%	-10.9%

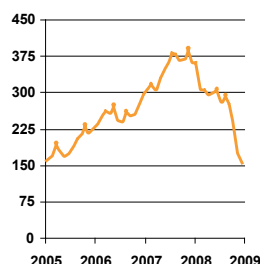

▲ Žemesni P/E nei išsivysčiusiose šalyse;
IMF pagalba;
Pigiančios žaliavos;

▼ Lėtėjantis pasaulio ekonomikos augimas;
Brangus skolinimasis;
Reitingų mažinimai;
Politinė krizė;

Rytų Europos akcijų indeksas

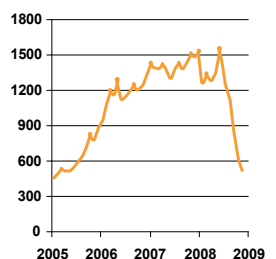
Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-58.6%	-6.6%	-58.6%	-14.5%

▲ Žemi P/E;
IMF parama;
Valdžios veiksmai padėčiai stabilizuoti;
Priklausomybė nuo Vakarų Europos ekonomikos;
Mažėjantis vidaus vartojimas;
Finansų krizė;
Einamųjų sąskaitų deficitai;
Mažėjantis verslo ir vartotojų pasitikėjimas;
Mažinami reitingai;

Rusijos akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-70.9%	-12.6%	-70.9%	-21.6%

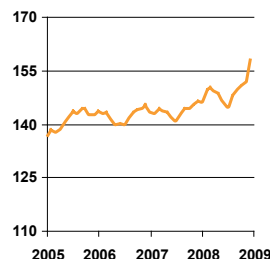

▲ Mokesčių naftos sektoriuje reforma;
Valstybinė parama finansiniam sektoriui;
Žemi P/E;

▼ Aukšta politinė rizika;
Didelė priklausomybė nuo žaliavų kainų;
Mažas bankų likvidumas;
Užsienio valiutos rezervų mažėjimas;

Europos obligacijų rinka

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
+9.4%	+1.2%	+9.4%	+3.5%

▲ Lėtėjant ekonomikai, mažėjančios palūkanos;
Krentanti infliacija;

▼ Aukšta obligacijų kaina;

* - vidutinis metinis augimas

Naudoti „Dow Jones“, „Ishares“, „JP Morgan“, RTS indeksų eurais duomenys

Gruodžio mėnesio finansų rinkų apžvalga

Gruodis užbaigė blogiausius akcijoms metus nuo Didžiosios depresijos laikų. Finansų rinkose prieššventinis periodas buvo ganėtinai gausus įvairių naujienų: B. Obamos paramos infrastruktūrai planas, parama automobilių sektoriui, kitų vyriausybės įvairūs fiskaliniai stimulai. Toliau tęsėsi bazinių palūkanų mažinimas ir pirmą kart istorijoje JAV trijų mėnesių išdo obligacijų palūkanos buvo neigiamos. Mėnesio pabaigą „papuošė“ B. Madoff fondų vagystė, dar labiau sumažinusi pasitikėjimą finansų rinka.

JAV veiksmas buvo pastarųjų kelių atšokimų finansų rinkose variklis. Būsimam JAV prezidentui B. Obamai paskelbus apie 675-775 mlrd. USD paramos planą infrastruktūros projektams plėtoti ir 300 000 darbo vietų sukūrimui, rinkos reagavo itin pozityviau kelių dienų kilimu. Taip pat JAV vyriausybei nusprendus skirti ~23.4 mlrd. USD paramos automobilių sektoriaus bendrovėms „General Motors“, „Chrysler“ ir bent per Kalėdų laikotarpį pastarosioms išvengus bankroto, akcijų rinkos irgi reagavo pozityviai. Investuoti į akcijas skatino ir vis ženkliau mažėjantis obligacijų pelningumas. Gruodžio 9 dieną išdo obligacijų palūkanų norma pirmą kart istorijoje buvo neigiama (-0.001%). Tai parodė buvusį kone desperatišką investuotojų saugumo ieškojimą. Nepasitikėjimą finansų rinkose dar pagilino B. Madoff įvykdyta vagystė. Pasinaudodamas piramidine schema ir visuomet rodydamas melagingai teigiamas savo fondų grąžas, jis finansų sektoriui paliko apie 50 mlrd. USD nuostolį. JAV galiausiai pirmą kart oficialiai vyriausybės atstovai gruodžio 2 d. pripažino, kad JAV ekonomika jau nuo 2007 m. gruodžio yra recesijoje. Šalyje pramonės sektoriaus situacija toliau lieka prasčiausia per beveik 30 metų, padėtis paslaugų sektoriuje toliau ženkliai blogėja, mažmeniniai pardavimai prieš šventes šiek tiek atsigavo, tačiau, ko gero, ne ilgam.

Europoje ekonominė ir finansų rinkų situacija toliau prastėjo. Pramonė, mažmeniniai pardavimai – visų laikų žemumose. Paslaugų sektorius krito ženkliau nei įprasta. Akcijų rinkose pozityviai reaguota į šalių (Vokietijos, Norvegijos, Prancūzijos, Airijos) fiskalinius stimulus. Taip pat tęsėsi ir, tikėtina, toliau tęsis bazinių palūkanų mažinimo maratonas. ECB net 75 bp sumažino bazines palūkanų normas iki 2.50%. Anglija jas sumažino iki žemiausio lygio nuo 1951 m. – iki 2.00%.

Japonijos III ketv. BVP pasirodė mažesnis nei tikėtasi (-0.5%), o kitų metų BVP prognozės yra dar blogesnės. Japonijos tyrimų institutas teigia, kad šalies BVP gali sumažėti net 14.1%. Taip pat virš 30% šiais metais pabrangusi jena labai neigiamai veikia šalies eksportuotojus (ypač automobilių gamintojus ir elektronikos bendroves). Vyriausybė jau kurį laiką žada imtis veiksmų valiutai silpninti.

Ženkliai kritęs eksportas, naftos kainos kritimas, sulėtėjimas statybų sektoriuje neigiamai veikia ir Rusijos ekonominius rodiklius. Šalies III ketv. BVP augimas yra 6.25% – lėčiausias augimas per 3 metus. Manoma, kad kitais metais BVP paaugs ~3%. Taip pat „S&P“ dėl per spartaus užsienio rezervų panaudojimo rubliui stiprinti, Rusijai sumažino reitingą iki BBB (buvo BBB+). Galiausiai per pastarąsias 4 savaites rublis buvo laipsniškai devaluotas 8 kartus. Rublio silpnėjimo ribų praplėtimas bei naftos eksporto mokesčių mažinimas turėtų pozityviau atsiliiepti šalies eksportuotojams.

Lotynų Amerikoje dalis ekonominių rodiklių dar buvo geresni nei tikėtasi (pvz. Brazilijos III ketv. BVP augo 6.8%), tačiau manoma, kad tokie rezultatai gali būti „paskutinis pasispardymas“ prieš augimo sulėtėjimą. Brazilijos centrinis bankas prognozuoja šalies BVP augimą kitąmet tik 2.5%. Idomenis reiškinys buvo Ekvadore – šalis bankrutavo, negalėdama įvykdyti savo finansinių įsipareigojimų už obligacijas.

Kinijoje itin ženkliai sumažėjo eksportas ir importas ir pirmą kart per daugiau nei šešis metus pastarieji buvo neigiami (-2.20% ir -17.90% atitinkamai). Mažmeninių pardavimų augimas taip pat sulėtėjo. Tokios žinios skatina lūkesčius dėl antro vyriausybės fiskalinio stimulo plano ir tolimesnio bazinių palūkanų normų mažinimo Azijoje.

Naftos kaina šį mėnesį svyravo nuo 33 iki 44 USD už barelį. Mėnesio pradžioje, nepaisant OPEC (-2.5 mln. bar/d) ir Rusijos (-0.4 mln. bar/d) pasiūlos sumažinimo, naftos kaina dėl krentančios paklausos toliau krito. Konfliktas Gazos ruože mėnesio pabaigoje kainą kiek pakėlė. Tuo metu buvo matyti ir kitų žaliavų kainų atšokimas, tačiau per praėjusius metus tik auksas sugebėjo atnešti teigiamą grąžą (~9% vertinant eurai).

Artimiausioje ateityje lieka laukti tolimesnių pasaulio šalių bazinių palūkanų mažinimo, fiskalinių stimulų efekto ir obligacijų pelningumų mažėjimo. Akcijų rinkų atsigavimas yra tikėtinas, tačiau iki metų vidurio jis neturėtų užsitęsti ilgiau nei porą mėnesių.

Gintarė Matuzaitė

Fondų grąža

Fondų grąža 2008 12 31	Nuo metų pradžios	1 mėn.	1 metai	3 metai*
Akcijų fondai				
Hansa Rytų Europos akcijų fondas	-80.1%	-12.0%	-80.1%	-31.3%
Hansa Rusijos akcijų fondas	-78.7%	-11.2%	-78.7%	-30.3%
Hansa Rytų Europos nekilnojamojo turto akcijų fondas	-84.2%	-22.6%	-84.2%	-
Hansa Centrinės Azijos akcijų fondas	-79.9%	-23.5%	-79.9%	-
Fondų fondai				
Hansa fondų fondas 30	-28.7%	-2.6%	-28.7%	-7.3%
Hansa fondų fondas 60	-45.1%	-4.1%	-45.1%	-12.6%
Hansa fondų fondas 100	-58.1%	-5.7%	-58.1%	-18.1%
Kiti fondai				
Hansa Rytų Europos obligacijų fondas	-9.5%	-3.5%	-9.5%	-1.3%
Hansa pinigų rinkos fondas	+4.5%	+0.5%	+4.5%	+3.5%
Pensijų fondai				
II pakopos				
Pensija 1	+0.8%	+0.5%	+0.8%	+0.7%
Pensija 2	-15.2%	-1.1%	-15.2%	-3.4%
Pensija 3	-25.0%	-2.0%	-25.0%	-6.1%
Pensija 4	-38.4%	-3.0%	-38.4%	-10.3%
III pakopos				
Pensija 1 plius	-26.8%	-2.6%	-26.8%	-6.9%
Pensija 2 plius	-42.3%	-4.1%	-42.3%	-11.9%
Pensija 3 plius	-55.5%	-5.7%	-55.5%	-16.8%
„Hansa gyvybės draudimo“ investavimo kryptys				
Vaikas 1	-29.1%	-2.6%	-29.1%	-7.7%
Vaikas 2	-45.4%	-4.2%	-45.4%	-12.9%
Vaikas 3	-58.3%	-5.8%	-58.3%	-18.4%
„Valdomos investicijos 1“	-29.1%	-2.6%	-29.1%	-
„Valdomos investicijos 2“	-45.4%	-4.2%	-45.4%	-
„Valdomos investicijos 3“	-58.3%	-5.8%	-58.3%	-
Akcijų kryptis	-58.1%	-5.7%	-58.1%	-
Europos bendrovių akcijos	-44.1%	-3.9%	-44.1%	-12.2%
JAV bendrovių akcijos	-35.5%	-7.7%	-35.5%	-14.7%
Rytų ir Centrinės Europos bendrovių akcijos	-80.3%	-12.0%	-80.3%	-32.6%
Rusijos bendrovių akcijos	-78.8%	-11.3%	-78.8%	-30.4%
Obligacijų kryptis	+8.7%	+1.3%	+8.7%	-
Europos vyriausybės vertybiniai popieriai eurai	+8.1%	+1.2%	+8.1%	+2.6%

* - vidutinis metinis pajamingumas

Parengė: UAB „Hansa investicijų valdymas“